

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

2013/2093(INI)

17.10.2013

MIŠLJENJE

Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

upućeno Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

o europskom akcijskom planu za maloprodajni sektor za dobrobit svih sudionika
(2013/2093(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: David Casa

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. prepoznaje važnost maloprodajnog sektora u kojemu je zaposleno gotovo 15 % svih posloprimaca u EU-u, kvalificiranih i nekvalificiranih, te posebno primjećuje njegovu važnost za mlade ljude; uzima u obzir pristup Komisije koji se temelji na vjerovanju da olakšavanje mobilnosti može pomoći rastu sektora, ali naglašava da se prekogranično zapošljavanje samo po sebi ne smije smatrati načinom izlaska iz krize; prepoznaje također da 29 % svih poduzeća u EU-u, uključujući veoma visok udio malih i srednjih poduzeća, djeluje u tom sektoru; također smatra da posljednjih godina tradicionalne struke trpe gubitke i da su potrebne mjere za podupiranje i promicanje kvalitetnog zapošljavanja u tom sektoru;
2. naglašava da trgovci na malo nude raznovrsne i moderne načine kupnje i prodaje robe i usluga, što doprinosi većem izboru potrošača i fleksibilnim mogućnostima zapošljavanja, posebno za mlade i dugotrajno nezaposlene;
3. naglašava potrebu za jedinstvenim jasnim akcijskim planom – kojim će se djelotvorno koordinirati različita područja politika – s ciljem povećanja uspješnosti maloprodajnog sektora u podjednakoj mjeri u gospodarskom, socijalnom i ekološkom smislu, u skladu s ciljevima strategije Europa 2020., stavljajući očuvanje i ostvarivanje visokokvalitetnog i održivog zapošljavanja u središte pozornosti;
4. smatra da je zbog gospodarske recesije sektor pretrpio znatne gubitke u radnim mjestima, uključujući i velike trgovce na malo, te da se moralo u većoj mjeri pribjeći nametanju kraćeg radnog vremena; primjećuje da neka multinacionalna trgovačka društva, iako su zadržala pozitivnu razinu profitabilnosti, iskoristila su krizu kao izgovor za smanjenje broja zaposlenih, povećanje radnog opterećenja, upotrebu programa subvencija na plaću i smanjenje radnog vremena;
5. naglašava važnost rješavanja nesrazmjera između vještina radne snage i zahtjeva maloprodajnog sektora, s posebnim naglaskom na zemlje s visokom razinom nezaposlenosti među mladima te temeljito razmatrajući poboljšanje radnih uvjeta, kako bi se potpomoglo stvaranje radnih mjesta, pogotovo za mlade ljude, dugoročno nezaposlene, starije radnike i osobe s invaliditetom, kao i da se uzme u obzir potreba za osuvremenjivanjem vještina cjeloživotnim učenjem kako bi se omogućilo zaposlenicima preuzimanje novih zadataka proizašlih iz inovacija i bolji odaziv na potrebe na tržištu rada, kao i da im se omogući bavljenje tradicionalnim zanimanjima u kojima nedostaje radne snage; također naglašava da bi poslodavci trebali biti proaktivni i redovito pripremati zaposlenike na promjene i inovacije u njihovu sektoru;
6. imajući to na umu i kako bi se djelotvorno spriječio problem nesrazmjera vještina u maloprodajnom sektoru, nužno je jasno odrediti zahtjeve u tom sektoru u pogledu kvalitete i kvantitete, s aktivnim sudjelovanjem svih zainteresiranih strana, uključujući socijalne partnere i korporativni sektor;

7. smatra da su u maloprodaji plaće općenito niže nego, u prosjeku, u drugim sektorima te da je posljedica toga pomanjkanje znanja i vještina, jer obeshrabreni niskim plaćama kvalificirani radnici ne ostaju u trgovini i ne vide je kao sektor u kojem je moguće ostvariti karijeru; stoga preporuča da države članice i poduzeća prihvate platne razrede u tom sektoru koji zaposlenicima omogućavaju pristojne uvjete života, što bi se uvijek trebalo raditi u dogovoru sa socijalnim partnerima, po potrebi;
8. ne odobrava to što uz brzu fluktuaciju osoblja sektor zapošljava velik udio mladih te se naginje zapošljavanju mladih ljudi uz nizak trošak, s fleksibilnim ugovorima, a zatim ih se, čim malo ostare, zamjenjuje, kao što se naginje i zamjenjivanju osoblja koje ima stalnije i skuplje ugovore; poziva države članice da usvoje planove za davanje poticaja osposobljavanju i ponovnom osposobljavanju starijih radnika; smatra da postoji hitna potreba za pružanjem podrške tom sektoru kako bi se osiguralo trajno i dostojno zapošljavanje;
9. naglašava da treba bolje upotrijebiti postojeće i planirane instrumente na razini EU-a za potporu strukturiranom partnerstvu između ponuđača vještina i poduzeća, uključujući Saveze za sektorske vještine u okviru programa Erasmus za sve i Europske garancije za mlade; potiče razvoj partnerstva između škola i poduzeća kao što su dualni sustavi osposobljavanja za pripravništvo koje podupire Europski savez za pripravništvo;
10. smatra da sektor karakterizira znatna fleksibilnost, s ugovorima na određeno vrijeme i korištenjem radnika zaposlenih preko agencija za osiguravanje privremenog zaposlenja; smatra da ovaj sektor ima običaj zahtijevati od radnika da rade nedjeljom i za praznike, uključujući večernji rad i rad po noći, što bi moglo imati negativan učinak na zdravlje radnika i ravnotežu između posla i privatnog života; primjećuje važnost promicanja zdrave ravnoteže između posla i privatnog života te stoga poziva države članice da prilagode svoje politike u pogledu rada nedjeljom i za praznike u maloprodajnom sektoru kako bi se promicala zdrava ravnoteža između posla i privatnog života radnika, a da se pritom nepotrebno ne utječe negativno na mala i srednja poduzeća u tom sektoru; zdušno poziva države članice i socijalne partnere da razmotre provedbu politika u kojima se rad nedjeljom uvijek smatra radom na dobrovoljnoj osnovi koji je plaćen na odgovarajući način i doveden u ravnotežu kompenziranim slobodnim vremenom, a da iznimke treba dobro opravdati;
11. poziva socijalne partnere da uzmu kao model mnoge dogovore unutar poduzeća kojima se promiče samostalno upravljanje radnim vremenom kako bi zaposlenici mogli planirati prekovremeni rad ili dodatne sate tjedan dana unaprijed, umjesto da ih se u zadnji tren pozove da obave taj posao te kako bi imali mogućnost odabira rada u drugim prodajnim mjestima od onih u kojima obično rade, iz osobnih razloga;
12. poziva na povećanu potporu i ohrabrenje malih i srednjih poduzeća i zadruga, pogotovo inovativnih zadruga i onih koje doprinose društvenoj ekonomiji, koje se bave novim potrebama tržišta te koje su uključene u aktivnosti koje su dobre za okoliš i kojima se iskazuje odgovornost prema društvu, kako bi se povećala konkurentnost maloprodajnog sektora u EU-u, spustile cijene za potrošače, poboljšala kvaliteta usluge i stvorile nove mogućnosti zapošljavanja;
13. prepoznaje nove važne trendove kojima se potiče učinkovitost usluga maloprodajnog

sektora i daje potpora takvim razvojima, pa i u okviru jedinstvenog digitalnog tržišta, posebno njegovu prekograničnom razvoju; poziva da se manjim trgovcima na malo pruži dodatna potpora s obzirom na to da oni općenito teže drže korak s tehnologijama koje se mijenjaju;

14. ukazuje na to da su veliki trgovci na malo imali više koristi, nauštrb malih i mikro poduzeća, zahvaljujući svojoj sposobnosti da iskoriste ekonomije razmjera, povećaju produktivnost i ponude niže cijene; primjećuje razloge za zabrinutost u pogledu socijalne i lokalne kohezije, s obzirom na nestajanje malih dućana iz gradskih centara, manjih naselja i ruralnih područja te njihovo premještanje u trgovačke centre izvan grada, čime se otežava pristup zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, posebno starijim osobama i osobama s invaliditetom; primjećuje da je posljedica svega toga gubitak mnogih radnih mjesta kod malih trgovaca na malo; poziva Komisiju i države članice da omoguće ulaganja i poticaje za pružanje podrške malim i srednjim poduzećima u sektoru te da donesu strogo zakonodavstvo u vezi s radnim vremenom trgovina kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje;
15. primjećuje da neprijavljeni rad predstavlja važan problem u maloprodajnom sektoru, donosi sa sobom visoke socijalne rizike i mala primanja radnika koji su isključeni iz zdravstvenog osiguranja i socijalnih naknada, negativno utječe na gospodarstva država članica i financijsku održivost europskog socijalnog modela te ugrožava financiranje i raspodjelu socijalnih naknada i javnih usluga; primjećuje uz zabrinutost manjak osoblja u tijelima za zapošljavanje u mnogim državama članicama; poziva na primjerenu provedbu socijalnog i radnog zakonodavstva i povećanje inspekcija rada, po potrebi; pozdravlja inicijativu Komisije u vezi s razgovorom sa zainteresiranim stranama u maloprodajnom sektoru, borbom protiv neprijavljenog rada u okviru Europske platforme, ocjenom učinka neformalnog gospodarstva na uvjete rada i razradom pristupa EU-a za borbu protiv toga; smatra da bi bilo poželjno da udruženja poslodavaca izbace iz članstva one poslodavce za koje rade zaposlenici koji nisu prijavljeni;
16. pozdravlja što se u Komunikaciji Komisije poziva na osiguravanje sigurnosti na radu razvojem inteligentnih skladišta kojima se smanjuje rizik od nesreća uzrokovanih pomicanjem teškog tereta u jednom od najopasnijih sektora, posebno s obzirom na stres povezan s poslom i mišićno-koštane poremećaje zbog lošeg držanja; u pogledu potonjeg aspekta poziva Komisiju da poduzme mjere tako što će još jednom pokrenuti prijedlog direktive od kojeg se odustalo prije nekog vremena;
17. iako smatra da je prodaja franšize korisno sredstvo za ostvarivanje rasta u sektoru i stvaranje radnih mjesta, ne odobrava što se u nekim slučajevima korporativni ugovori na snazi u društvima prodavateljima franšize nisu primjenjivali na zaposlenike u društvima primateljima franšize;
18. smatra da je socijalni dijalog u maloprodajnom sektoru postigao zadovoljavajuću razinu te stoga pozdravlja odluku Komisije o osnivanju stalne skupine za konkurentnost u maloprodaji koja će obuhvaćati države članice i relevantne zainteresirane strane;
19. žali zbog toga što se u Komunikaciji Komisije uopće ne spominje fenomen socijalnog dampa koji postoji u sektoru i koji potiče neka multinacionalna društva da ulažu u zemlje u kojima su sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje onemogućeni;

20. smatra da bi se zakonodavstvo o tržištu maloprodaje trebalo više temeljiti na dokazima, posebno u pogledu potrebe da se na odgovarajući način analizira i razumije utjecaj zakonodavstva na mala poduzeća;
21. poziva na djelovanje, na razini EU-a i na nacionalnoj razini, kako bi se uklonila sva nepotrebna regulatorna ograničenja i administrativne prepreke koji bi mogli ograničiti rast, inovacije i stvaranje radnih mjesta u tim sektorima;
22. ističe da 8,7 % europskog stanovništva nije imalo pristup odgovarajućim količinama i kvaliteti hrane u 2010.; naglašava važnost politike EU-a kojom se podržava pristup prehrambenim maloprodajnim mjestima koja opskrbljuju hranom dobre kvalitete po pristupačnoj cijeni, posebno u nedovoljno razvijenim područjima, te kojom se podržava dostojno zapošljavanje;
23. naglašava važnost malih i srednjih trgovaca na malo za ponovno oživljavanje, raznolikost i živost centara gradova i sela, za osiguravanje trgovačkih prodajnih mjesta lokalnom stanovništvu, uključujući starije osobe, te za omogućavanje zapošljavanja u ruralnim područjima.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	17.10.2013
Rezultat konačnog glasanja	+: 34 -: 2 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Patrick Le Hyaric, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclair, Jutta Steinruck, Andrea Zaroni, Inês Cristina Zuber
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Csaba Sógor, Tatjana Ždanoka
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju prema čl. 187. st. 2.	Eric Andrieu, Pilar Ayuso, Eduard-Raul Hellvig, Roberta Metsola